

opusdei.org

Osebnost, poistovetena s Kristusom

Kako človekova osebnost vpliva na vsakdanje življenje? Se človek lahko spremeni? Kakšno vlogo pri tem igra milost?

8. Jan. 2016

Zakaj reagiram na tak način? Zakaj sem tak? Se lahko spremenim? To so nekatera vprašanja, ki se nam včasih zastavljajo. Morda si jih postavljamo tudi v zvezi z drugimi: Zakaj ta človek tako ravna? ... Oglejmo si to

temo nekoliko podrobneje, pri čemer imejmo pred očmi naš cilj: da bi bili vedno bolj podobni Jezusu Kristusu in bi mu pustili, da deluje v našem življenju.

Ta proces obsega vse razsežnosti človeške osebe, ki ob povzdignjenju na nadnaravni nivo ohranja pristno človeške poteze ter jih dvigne više skladno s krščanskim poklicem. Jezus Kristus pa je resnični Bog in resnični človek, *perfectus Deus, perfectus homo*. V Njem uzremo uresničeno podobo človeškega bitja, kajti »Kristus Odrešenik (...) popolnoma razodene človeka človeku. In to je — če sploh smemo tako reči — človeški pomen in človeška razsežnost odrešenjske skrivnosti. V njej človek spet odkrije veličino in dostojanstvo svoje človečnosti in svojo lastno ceno.«[1]

Novo življenje, ki smo ga prejeli pri krstu je poklicano, da raste, **dokler**

vsi ne pridemo do edinosti vere in do spoznanja Božjega Sina, do popolnega človeka, do mere doraslosti Kristusove polnosti.[2]

Četudi je *božje, nadnaravno*, odločilni element osebne svetosti, tisto, kar daje harmonijo vsem človekovim potezam, pa pri tem ne smemo pozabiti, da to kot nekaj notranjega in potrebnega vsebuje *človeško*: ***Bog hoče, da smo zelo človeški, če sprejmemo odgovornost njegovih otrok, ki jo nosimo. Glava naj se dotika nebes, noge pa naj trdno stopajo po zemlji. Cena krščanskega življenja ni prenehati biti ljudje ali opustiti prizadevanje, da bi pridobili kreposti, ki jih nekateri že imajo, četudi ne poznajo Kristusa. Cena vsakega kristjana je odrešujoča kri našega Gospoda, ki hoče, da smo — ponavljam — zelo človeški in zelo božji, ter da se vsak dan***

trudimo posnemati Njega, ki je perfectus Deus, perfectus homo.[3]

Oblikovanje značaja

Delovanje milosti v dušah poteka z roko v roki z rastjo v človeški zrelosti, v izpopolnjevanju značaja. Zaradi tega si bo kristjan, ki išče svetost, istočasno z življenjem nadnaravnih kreposti prizadeval za pridobivanje navad, načinov ravnanja in mišljenja, ki so značilni za zrele in uravnotežene osebe. Ne bo se gnal zgolj iz želje po popolnosti, temveč da bi odseval Kristusovo življenje; zato nas sv. Jožefmarija spodbuja k spraševanju: — ***Sin, kje je Kristus, ki ga duše iščejo v tebi? V tvojem napuhu? V tvojih željah, da bi prevladal nad drugimi? V tistih drobnarijah značaja, ki jih nočeš premagati? V tej trmi? ... Je tam Kristus? — Ne!! — Prav, imeti moraš osebnost, toda tvoja***

osebnost si mora prizadevati za poistovetenje s Kristusom.[4]

Na človekovo osebnost vpliva po eni strani to, kar podedujemo in se odraža od rojstva naprej, kar običajno imenujemo temperament, po drugi strani pa tisto, kar pridobimo z vzgojo, z osebnimi odločitvami, preko stikov z drugimi in z Bogom, ter še mnogo drugih dejavnikov, ki so lahko celo nezavedni.

Tako obstajajo različni tipi osebnosti ali značajev — ekstrovertirani in boječi, ognjeviti in zadržani, brezskrbni in nezaupljivi itd. —, ki se kažejo v načinu dela, v odnosih z drugimi, v dojemanju vsakodnevnih dogodkov.

Ti elementi vplivajo na moralno življenje, tako da omogočajo razvoj določenih kreposti, oz. če ni prizadevanja za njihovo rast, privedejo do pomanjkljivosti: na

primer, podjetna osebnost lahko nekomu pripomore k življenju delavnosti, pod pogojem, da človek istočasno goji disciplino, s katero se izogne napaki nestalnosti in aktivizma.

Bog računa z našo osebnostjo, ko nas vodi po poti svetosti. Specifičnost vsakega posameznika je kot rodovitna zemlja, ki jo je treba obdelovati: dovolj je, da s potrpežljivostjo in veseljem odstranjujemo kamenje in plevel, ki zavirajo delovanje milosti, in bo pričela dajati sad: *stoternega, šestdeseternega alitrideseternega.* **[5]**

Vsakdo lahko dobro izkoristi talente, ki jih je prejel iz božjih rok, če se pusti preoblikovati Svetemu Duhu, tako da se prekuje v osebnost, ki bo odsevala Kristusovo obličje, brez da bi to kakor koli odstranilo človekove osebne poteze, kajti ***raznoliki so svetniki v nebesih, od katerih ima***

vsak svoje prav posebne značilnosti.[6]

Kljub temu, da moramo krepiti in gladiti svojo osebnost, da bi se približala krščanskemu slogu, ne smemo misliti, da je ideal v tem, da bi se spremenili v nekakšnega “superčloveka”. V resnici je vzor vselej Jezus Kristus, ki ima človeško naravo, ki je takšna kot naša, vendar popolna v svoji normalnosti in povzdignjena po milosti.

Vsekakor najdemo odličen zgled tudi v presveti Devici Mariji: v njej je dosežena polnost človeškega ... in normalnega. Pregovorna ponižnost in preprostost svete Marije, vrlini, ki ju krščansko izročilo morda najbolj ceni, ter njena bližina, ljubeznivost in nežnost do vseh njenih otrok — kar so kreposti dobre družinske matere —, so najboljša potrditev tega dejstva: da je popolno bitje — ***Večji od tebe je samo Bog!***[7] —, bitje, ki

je v takšni polnosti človeško, ki je na tako čudovit način ženska, Gospa v najodličnejšem pomenu besede!

Človeška in nadnaravna zrelost

Beseda “zrelost” na prvem mestu pomeni dovršenost, dokončanost, v širšem pomenu pa se nanaša na polnost človeškega bitja. Predstavlja tudi izpolnitev naloge. Zato lahko njen najboljši vzor najdemo v Gospodovem življenju. Ko jo zremo v evangelijih in vidimo, kako Kristus ravna z ljudmi, ko gledamo njegovo srčnost v trpljenju, odločnost, s katero se loti poslanstva, ki ga je prejel od Očeta, vse to nam daje merilo zrelosti.

Istočasno pa naša vera vključuje vse plemenite vrednote, ki jih najdemo v različnih kulturah, in zato je koristno, če povzamemo in prečistimo klasična merila človeške zrelosti. Takšen je bil v večji ali manjši meri pristop v teku zgodovine

krščanske duhovnosti, na bolj ali manj izrecen način.

Klasični grško-rimski svet, ki so ga tako modro pokristjanili cerkveni očetje, je na primer v središče ideala človeške zrelosti na poseben način postavil “modrost” in “razumnost”, katerih razumevanje vsebuje različne odtenke. Krščanski filozofi in teologi tistega časa so to pojmovanje obogatili s tem, da so pokazali na prvenstvenost teologalnih kreposti, še posebej ljubezni, ki je po besedah sv. Pavla **vez popolnosti**[\[8\]](#) in ki daje obliko vsem ostalim krepostim.

V sodobnosti je bilo preučevanje človeške zrelosti dopolnjeno z različnimi vidiki, ki jih nudijo moderne znanosti. Njihovi zaključki so koristni, kolikor izhajajo iz pogleda na človeka, ki je odprt za krščansko sporočilo.

Tako nekateri običajno razlikujejo tri temeljna področja zrelosti: umsko, čustveno in družbeno. Bistvene poteze umske zrelosti so lahko na primer: ustrezno dojemanje samega sebe (skladnost tega, kar nekdo misli, da je, in tega, kar je v resnici, pri čemer ima odločilen vpliv iskrenost do samega sebe); korekten pogled na življenje; osebno postavljanje jasnih ciljev, vendar z odprtim in neomejenim obzorjem (glede širine, globine in intenzivnosti); harmonična celota vrednot; jasna etično-moralna gotovost; zdrav realizem glede lastnega sveta in sveta drugih; zmožnost refleksije in umirjenega analiziranja problemov; ustvarjalnost in iniciativnost itd.

Med značilnostmi čustvene zrelosti lahko, brez da bi hoteli to področje v celoti zaobjeti, omenimo: sposobnost sorazmernega odzivanja na dogodke življenja, brez prepuščanja malodušju ob porazih in brez izgube

realizma v primeru uspehov;
zmožnost fleksibilnega in
konstruktivnega nadzora nad samim
sabo; znati ljubiti, biti velikodušen in
se razdajati drugim; gotovost in
trdnost v odločitvah in obvezah;
vedrost in sposobnost preseganja ob
soočenju z izzivi in težavami;
optimizem, veselje, simpatičnost in
dobra volja.

Slednjič lahko kot pokazatelje
človekove družbene zrelosti
navedemo: iskreno naklonjenost do
drugih, spoštovanje njihovih pravic
in željo po odkrivanju in lajšanju
njihovih potreb; razumevanje
različnih mnenj, vrednot in
kulturnih elementov brez
predsodkov; sposobnost kritike in
neodvisnosti spričo prevladujoče
kulture, okolja, aktivističnih skupin
ali modnih trendov; naraven pristop
in ravnanje brez konvencionalnosti;
sposobnost poslušanja in

razumevanja; pripravljenost na sodelovanje.

Pot do zrelosti

Te misli bi lahko povzeli v ideji, da je zrela oseba zmožna razviti velik, jasen in harmoničen projekt svojega življenja, in da ima potrebne pozitivne dispozicije, da ga učinkovito uresniči.

Kakorkoli že, zrelost je kot proces, ki zahteva čas ter gre skozi različne trenutke in obdobja. Navadno raste postopoma, čeprav v življenju lahko pride do dogodkov, ki človeka spodbudijo, da napravi velik skok naprej: na primer, rojstvo prvega otroka je za nekoga lahko mejnik, ko se zave pomena te nove odgovornosti; ali pa v primeru obdobja težke ekonomske stiske, ko lahko človek na novo pretehta, kaj je v življenju resnično pomembno itd.

Na tej poti k zrelosti je navzoča preoblikujoča moč milosti. Dovolj je pogled na množico najbolj znanih svetnic in svetnikov, da v njih takoj prepoznamo visoke ideale, gotovost njihovega prepričanja, ponižnost — ki je najprimernejše dojetje samega sebe —, njihovo prekipevajočo ustvarjalnost in iniciativnost, njihovo uresničeno sposobnost izročitve in ljubezni, njihov nalezljivi optimizem, njihovo učinkovito in vseobsegajočo odprtost, ki je v bistvu njihova apostolska gorečnost.

Enega izmed jasnih zgledov lahko najdemo v življenju svetega Jožefmarija, ki je že v mladosti zaznal delovanje milosti, ki je v njem utrdila zrelo osebnost. Sredi težav je v sebi opazil neobičajno stabilnost duha: ***Menim, da je Gospod v mojo dušo položil še eno značilnost: mir, posedovanje miru in prinašanje miru, kolikor to***

opažam pri ljudeh, ki jih vodim ali sem z njimi v stiku.^[9]Zanj bi lahko po pravici rekli, da veljajo tiste besede iz psalma: **Super senes intellexi quia mandata tua quaesivi**^[10] — **več razumem kakor starci, ker čuvam tvoje ukaze.** Še vedno pa velja, da se nemalokrat zrelost pridobi s časom, preko porazov in uspehov, ki so vključeni v obzorje božje previdnosti.

Upoštevati milosti in čas

Čeprav je mogoče reči, da določena oseba v nekem trenutku doseže obdobje zrelosti v svojem življenju, pa se naloga, da delamo na načinu našega ravnanja in bivanja, razteza čez naše celotno zemeljsko popotovanje.

Samospoznanje in sprejemanje lastnega značaja prinašata mir, da pri tem prizadevanju ne izgubimo poguma. To ne pomeni, da bi se prepustili vdanosti v usodo. Bolj kot

to, pomeni priznati, da junaštvo svetosti vnaprej ne zahteva osebne popolnosti niti hrepenenja po idealiziranem načinu bivanja, ter da svetost pomeni potrpežljiv vsakodneven boj, pri katerem znamo priznavati napake in prositi za odpuščanje.

Resnični življenjepisi junaških kristjanov so kot naša življenja: v bojih so zmagovali, v bojih so izgubljali. A potem so se skesani vračali v boj.[11]

Gospod računa na dolgotrajno prizadevanje, da bi tako zgladil človekov način življenja.

Pomenljive so, na primer, besede, ki jih je nekdo izrekel o božji služabnici Dori del Hoyo proti koncu njenega življenja: »Dora, kdo te je videl in kdo te vidi sedaj. Saj si čisto drugačna! Pa se je zasmejala — saj je dobro vedela, o čem govorim.«[12] Ta oseba ji je pokazala, kako je njen značaj z leti dosegel umirjenost, s katero je lahko umerjala svoje reakcije.

Pri tej nalogi pa imamo vselej na voljo Gospodovo pomoč in materinsko skrb svete Marije:

*»Devica Marija z nami počne ravno to, po človeško nas uči rasti v veri, biti srčni in ne popuščati pred skušnjava, da bi bili ljudje in kristjani na površen način, temveč da bi živeli odgovorno, da bi stremeli k vedno višjemu cilju.«***[13]**

V naslednjih člankih se bomo dotaknili različnih elementov, ki so vključeni v oblikovanje značaja. Nakazali bomo nekaj bistvenih značilnosti krščanske zrelosti. Opazovali bomo zgradbo, ki jo Sveti Duh ob sodelovanju vsakega posameznika želi zgraditi v notranjosti duše, in ogledali si bomo, kakšni so temelji, ki jih je treba postaviti, da bi zagotovili trdnost strukture, in kako ukrepati, kadar nastane kakšna razpoka.

Kakšen navdušujoč izziv je oblikovanje osebnosti, ki bo jasno odsevala podobo Jezusa Kristusa!

J. Sesé

[1] Sv. Janez Pavel II., Okr. *Redemptor Hominis*, 10.

[2] *Ef* 4,13.

[3] Sv. Jožefmarija, *Božji prijatelji*, 75.

[4] Sv. Jožefmarija, *Kovačnica*, 468.

[5] Prim. *Mt* 13,8.

[6] Sv. Jožefmarija, *Pot*, 947.

[7] Sv. Jožefmarija, *Pot*, 496.

[8] *Kol* 3,14.

[9] *Zasebni zapiski*, 1095, v: Andrés Vázquez de Prada, *El fundador del*

Opus Dei, vol. I, Rialp, Madrid 1997,
str. 560.

[10] *Ps 118,100.*

[11] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, 76.

[12] *Spomini Rosalíe López Martínez*,
Rim 29. 9. 2006 (AGP, DHA, T-1058),
navedeno v: Javier Medina, *Una luz encendida*. Dora del Hoyo, Palabra,
Madrid 2012, str. 115.

[13] Frančišek, Homilija pred sliko
Sancta Maria Salus Populi Romani, 6.
5. 2013.